

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEMREPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobkyně: **Nieten Internationale Spedition, k. s.,** se sídlem U Nietenu 65, Chrastavce, zastoupená JUDr. Václavem Faltýnem, advokátem se sídlem nám. Míru 143, Domažlice, proti žalovanému: **Celní ředitelství Plzeň,** se sídlem Antonína Uxy 945/11, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 9. 2011, č. j. 57 Ca 102/2009 – 47,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 9. 2011, č. j. 57 Ca 102/2009 – 47, byla zamítnuta žaloba podaná žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň (dále jen „celní ředitelství“) ze dne 25. 9. 2009, č. j. 8884-2/2009-1601-21, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Celního úřadu Domažlice (dále jen „celní úřad“) ze dne 30. 6. 2009, č. j. 913-7/2009-166400-021, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání dvou celních deliktů podle ust. § 298 odst. 1 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“), neboť podle ust. § 293 odst. 1 písm. e) bod 1. celního zákona nedodržela podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením ohledně deklarované v tranzitních celních prohlášeních, za což jí byla uložena sankce ve výši 100.000 Kč.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že v případě zboží podle tranzitního celního prohlášení T1 MRN 08DE485115009381MO (dále jen „první zboží“) je ze

správního spisu jednoznačné jeho nedodání celnímu úřadu určení ve lhůtě stanovené celním úřadem odeslání a opatření zboží odlišnou celní závěrou. Dalšího dokazování v celním řízení tak nebylo třeba. V případě zboží podle tranzitního celního prohlášení T1 MRN 08DE485113470809M5 (dále jen „druhé zboží“) došlo k odstranění celní závěry a vykládání zboží v katastru obce Újezd u Brna. Zboží nebylo dodáno celnímu úřadu určení. I tyto skutečnosti jsou ze správního spisu jednoznačné. Ve správním spise se oproti tomu nenachází žádná listina, podle které by ke změně celní závěry u prvního zboží nebo k odstranění závěry u druhého zboží došlo bez vědomí celních orgánů v důsledku konkrétních nepředvídatelných okolností nebo vyšší moci, případně důkaz, že to bylo nezbytné k zajištění ochrany zboží nebo dopravních prostředků. Pro to, že celní závěry nebyly porušeny legálním způsobem, svědčí také okolnost, že tranzitní doklady nejsou opatřeny příslušným záznamem potvrzeným celními orgány. Celní orgány se zabývaly možností použití ust. § 299 odst. 5 písm. b) celního zákona a neuložením sankce při porušení celních předpisů v důsledku vyšší moci, ale neshledaly důvod k použití tohoto ustanovení. Podle krajského soudu stěžovatelka neprokázala rozhodné skutečnosti, které by podle § 299 odst. 5 písm. b) celního zákona vylučovaly uložení sankce. Podle názoru krajského soudu celní orgány kvalifikovaly skutkovou podstatu celního deliktu správně, když stěžovatelka v obou případech porušila podmínky propuštění zboží do režimu vnějšího tranzitu Společenství. Pro posouzení odpovědnosti za celní delikt podle ust. § 298 odst. 1 ve spojení s § 293 odst. 1 písm. e) bod 1. celního zákona není podstatné, že podmínky porušil dopravce, neboť podle čl. 96 odst. 1 Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v rozhodném znění (dále jen „celní kodex“), má povinnost dodržet stanovené podmínky na prvém místě hlavní povinný. Tím byla v obou případech stěžovatelka. Uložená sankce je při dolní hranici zákonné sazby a její výše byla podrobně odůvodněna v rozhodnutí celního úřadu. Celní ředitelství se s tímto odůvodněním plně ztotožnil a ani krajský soud nezjistil porušení zákona.

Stěžovatelka v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnila důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti namítala, že v řízení před celními orgány nebylo spolehlivě zjištěno a prokázáno, že k porušení celních závěr v případě obou tranzitních operací došlo z důvodů zákonem nedovolených, tedy nebylo spolehlivě zjištěno a prokázáno, že došlo k takovému porušení závěr, které jediné by mohlo být považováno za porušení celních předpisů. V obou případech byly podle ní celní závěry odstraněny dovoleně podle čl. 72 odst. 2 celního kodexu a za účelem prokázání této skutečnosti opakovaně navrhovala výslech řidičů (dopravců). Celní orgány jejím důkazním návrhům nevyhověly, a tím jí znemožnily účinně hájit svá práva. Tento nesprávný úřední postup mohl mít, a také měl, za následek nezákonnost jejich rozhodnutí. Skutečnosti, jimiž celní ředitelství odůvodnilo neprovedení těchto důkazů, nemohou obstát. Nepostupoval-li totiž řidič podle čl. 360 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. 7. 1993, kterým se provádí nařízení č. 2913/92 (dále jen „prováděcí nařízení“), mohl tím porušit povinnost dopravce. Nicméně z tohoto porušení logicky nevyplývá, že celní závěra nebyla odstraněna z důvodů zákonem dovolených. K porušení závěry z důvodů uvedených v čl. 72 odst. 2 celního kodexu se řidiči nevyjadřovali. Jejich vysvětlení před zahájením řízení o celních deliktech nelze podle ust. § 137 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) použít. U vyjádření řidičů stěžovatelka nebyla přítomna a nemohla uplatňovat svá procesní práva, zejména klást svědkům otázky. Neměla ani jinou možnost jak hájit svá práva a tato jediná možnost jí byla celními orgány odepřena. Došlo

tedy k porušení zásady rovnosti zbraní a k odepření práva na obhajobu, což mohlo mít, a také mělo, za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Podle stěžovatelky se krajský soud řádně nezabýval jednotlivými žalobními námitkami a jeho závěry jsou strohé. Napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Stěžovatelka také poukázala na to, že celní delikty, jak byly vymezeny ve výroku rozhodnutí celního úřadu, nespočívaly v nedodání zboží celním úřadům určení ve stanovené lhůtě. Skutečnost, že k odstranění celní závěry došlo bez vědomí celních orgánů v důsledku konkrétních nepředvídatelných okolností nebo vyšší moci anebo že její odstranění bylo nezbytné k zajištění ochrany zboží nebo dopravních prostředků, zamýšlela stěžovatelka prokázat výslechem svědků, což jí nebylo umožněno. Argumentace krajského soudu k neprovedení navržených důkazů nemůže obstát, jestliže celními orgány nebyly celní delikty spatřovány v nedodání zboží celním úřadům určení ve stanovené lhůtě. Jako důvod nemůže být uplatněno ani to, že odstranění celních závěr bez vědomí celních orgánů bylo ze správních spisů zřejmé, zejména když to bylo zřejmé jen z takového stavu spisů, kdy nebyly provedeny navrhované důkazy. Podle stěžovatelky nedůvodný je také odkaz na čl. 360 odst. 1 prováděcího nařízení k celnímu kodexu. Porušení celní závěry je samostatnou speciální skutkovou podstatou porušení celních předpisů s nejvyšší možnou sankcí ve výši 250.000 Kč, na rozdíl od sankce za celní delikt jí přičítaný s horní hranicí ve výši 4.000.000 Kč. Pokud by bylo prokázáno, že porušila celní závěru, tedy nedodržela opatření přijatá celními orgány ke ztotožnění zboží, a tím porušila podmínku dodat zboží s neporušenou celní závěrou celnímu úřadu určení, měly celní orgány toto jednání podřadit pod skutkovou podstatu podle ust. § 293 odst. 1 písm. i) celního zákona a tuto skutečnost zohlednit i při ukládání sankce. Je zřejmé, že porušení celní závěry nedosahuje takové společenské nebezpečnosti, aby jej bylo nutno podřazovat skutkové podstatě nedodržení podmínky stanovené pro zboží s hrozbou nepoměrně vyšší sankcí. Krajský soud se měl zabývat existenci obou skutkových podstat vedle sebe a zdůvodnit, proč a kdy použít tu či onu a dále proč v dotčených případech použít právě onu obecnou skutkovou podstatu před speciální. To neučinil, a proto je napadený rozsudek nepřezkoumatelný a nezákonný. Navíc porušení celní závěry nemusí vždy znamenat nedodržení podmínek stanovených pro zboží. S odkazem na ust. § 299 odst. 5 písm. b) celního zákona stěžovatelka namítala, že jí nelze porušení celní závěry přičítat, když k němu došlo v důsledku okolností, které nemohla ovlivnit. Řidiči (dopravci) evidentně věděli, že přepravují zboží propuštěné do režimu T1 a že jim plynula z čl. 96 odst. 2 celního kodexu povinnost dodržet opatření přijatá celními orgány ke ztotožnění zboží. Pokud skutečně z nedovoleného důvodu porušili celní závěru, šlo o nezákonné jednání, které stěžovatelka nemohla předpokládat ani ovlivnit. I z tohoto důvodu trvala stěžovatelka na výslechu řidičů, neboť jen jím lze zjistit a prokázat, zda skutečně celní závěru porušili řidiči nebo k tomu došlo v důsledku vyšší moci nebo nehody, když takové možnosti nebyly v řízení vyloučeny. Krajský soud tyto námitky neshledal důvodnými jen proto, že se jimi správní orgány zabývaly a neshledaly důvod k použití liberačního ustanovení, a dále proto, že ze správních spisů nezjistil, že by stěžovatelka během řízení o celním deliktu svá tvrzení prokázala. Zatížil tak napadený rozsudek nepřezkoumatelností a nezákonností. Skutečnost, že se celní orgány nějakou námitkou zabývaly a neshledaly důvod k použití liberace, nemůže odůvodnit zamítnutí žaloby a není vypořádáním se s žalobním důvodem.

Stěžovatelka brojila rovněž proti výši uložené sankce, která je podle ní nepřiměřená závažnosti eventuálního porušení celních závěr bez jakéhokoliv dalšího vlivu, když celní

orgány neuvádějí, že by porušení celních závěr mělo nějaké negativní důsledky pro řádné provádění celního dohledu nad zbožím. Navíc byla sankce stěžovatelce uložena tak, jako by sama celní závěry porušila. Krajský soud se s touto námitkou nevypořádal. Napadený rozsudek tak nesplňuje požadavky na řádné odůvodnění a přesvědčivost, není-li pro nedostatek důvodů nepřezkoumatelný a nezákonný. Argumentace soudu nemůže ve vztahu k uplatněné žalobní námitce obstát, neboť není podstatné, že se celní ředitelství ztotožnilo s odůvodněním sankce učiněným celním úřadem a že sankce byla uložena při spodním okraji zákonného rozpětí.

Nezákonnost rozhodnutí celních orgánů obou stupňů spatřuje stěžovatelka také v tom, že předmětné celní delikty nebyly projednány ve společném řízení s dalšími celními delikty při uložení jediné sankce. Názor krajského soudu, podle něhož z ust. § 298 odst. 3 celního zákona neplyne, že v jednom společném řízení musí být projednány všechny celní delikty téže právnické osoby, je nesprávný. Celní orgány jsou povinny řídit se ust. § 298 odst. 3 a § 299 odst. 4 celního zákona, která jsou ve prospěch stěžovatelky. Celní orgány ani soud nerespektovaly zásady, podle kterých není trestu bez zákona a v pochybnostech je třeba rozhodovat ve prospěch. Zákonná úprava trestání za celní delikty je věcí moci zákonodárné a celní orgány ani soudy nejsou nadány pravomocí tuto úpravu dotvářet výkladem k tíži stěžovatelky. Ze všech uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

Celní ředitelství ve svém vyjádření ke kasační stížnosti především uvedlo, že v otázce skutkových okolností odstranění celních závěr byli v obou případech vyslechnuti před zahájením správního řízení řidiči vozidel, přičemž nejen že výpovědi obou nenaznačovaly žádný z legálních důvodů pro odstranění celních závěr bez předchozího povolení celních orgánů, ale naopak zcela jednoznačně svědčily o opaku. Výpovědi řidičů byly dokumentovány formou protokolů a je možné je použít jako listinné důkazy ve správním řízení, neboť byly provedeny v souladu se zákonem a ten jejich užití explicitně nevylučuje. Byly-li výpovědi řidičů dokumentovány formou protokolů, kdy je dotčená osoba vždy předem poučena o svých právech a povinnostech a současně protokoly podepisuje, čímž stvrzuje pravdivost tvrzení v nich uvedených, jedná se o kvalitativně zcela odlišný prostředek oproti záznamu a důvody, pro které nelze použít jako důkazu úřední záznam, v případě protokolů neobstojí. Rozhodnutí o správním deliktu však nebylo založeno výhradně na těchto protokolech, ale také na dalších důkazech, které ve vzájemné souvislosti s obsahem vyjádření řidičů dotvořily bezrozporný obraz skutkového děje. Předně se jedná o tranzitní doklady, ve kterých chybí záznam o jakékoli události během přepravy. Stěžovatelka v průběhu celého řízení neuvedla žádnou skutečnost, která by mohla vyvolat pochybnost o pravdivosti tvrzení obou řidičů. Pokud by hypoteticky došlo k odstranění celních závěr bez vědomí celních orgánů za zákonem akceptovaných podmínek, bylo by nesplněním jedné z povinností hlavního povinného nezajištění oznámení této skutečnosti celnímu úřadu spojeného s ověřením a potvrzením okolností odstranění celních závěr a s přijetím opatření ve věci pokračování tranzitní operace. Bez těchto záznamů aprobovaných celními orgány nelze případné legální odstranění celních závěr dopravcem akceptovat. Součástí spisu je také fotodokumentace, která potvrzuje vyjádření obou řidičů a současně dokládá další skutkové okolnosti svědčící tomu, že stěžovatelka jako hlavní povinný nedostála svým povinnostem a nedodržela podmínky

stanovené celním úřadem odeslání pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením, tedy že u prvého zboží byl kontejner opatřen jinou celní závěrou, neodborně spojenou a zjevně nepřiloženou během přepravy celními orgány, u druhého zboží že se zjevně nejednalo o situaci předvídanou čl. 72 odst. 2 celního kodexu.

Celní ředitelství dále poukázalo na to, že předmětem dokazování bylo, zda stěžovatelka jako hlavní povinný dodržela podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením. V případě skutkových podstat podle ust. § 293 odst. 1 písm. e) a § 293 odst. l písm. i) celního zákona se nejedná o skutkové podstaty ve vzájemném vztahu speciality. Porušení celní závěry předpokládá komisivní jednání blíže nespecifikovaného subjektu, kdy je porušen prostředek k zajištění totožnosti zboží a alternativně též prostředek k zajištění zboží v dopravních prostředcích, místnostech, obalech apod. Nejedná se tak výhradně o celní závěry přikládané v souvislosti se zajištěním totožnosti zboží při jeho dopravě. Skutková podstata podle ust. § 293 odst. 1 písm. e) celního zákona v sobě nezahrnuje pouze situace neoprávněného odstranění celní závěry, ale také další jednání komisivního či omisivního charakteru, v důsledku kterého jsou porušeny podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením. Jedná se současně o skutkovou podstatu kvalifikovanou s adekvátní sazbou sankce zohledňující materiální stránku daného typu deliktu, kdy je vymezen speciální subjekt, kterým je pouze držitel režimu, do kterého bylo propuštěno zboží, ve vztahu k němuž nebyly dodrženy stanovené podmínky. Porušení celní závěry je tak samostatnou skutkovou podstatou, která nevylučuje aplikaci dalších skutkových podstat obsažených v ust. § 293 celního zákona tehdy, dojde-li v důsledku porušení celní závěry k naplnění vymezených typových znaků jednání těmito skutkovými podstatami předvídaného. K uplatnění liberačních podmínek celní ředitelství uvedlo, že na odpovědnost dopravců či řidičů vozidel je nutno nahlížet zcela samostatně. Stěžovatelka nepředložila žádný důkaz, že by jí bylo jakkoli bráněno v dohledu nad přepravou zboží. V daném případě na své povinnosti v podstatě rezignovala a podílela se fakticky na přepravě zboží pouze jako výstavce příslušných dokladů. Případnou odpovědností dopravců či řidičů není přitom odpovědnost hlavního povinného dotčena. K otázce vedení společného řízení v dané věci poukázalo celní ředitelství na subsidiární použití správního řádu v případě, kdy pravidla způsobu vedení společného řízení celní zákon neobsahoval. Ve správním řádu je institut společného řízení upraven v ust. § 140 s tím, že jeho právní úprava staví na fakultativnosti. Celní úřad tak disponuje určitou mírou volné úvahy ohledně použití společného řízení v kontrapozici k obligatorní formulaci společného řízení koncipované v ust. § 298 odst. 3 celního zákona. Institut společného řízení je především projevem zásady hospodárnosti správního řízení, jejíž smysl tkví v povinnosti správního orgánu postupovat v řízení tak, aby nikomu nevznikaly v souvislosti s řízením zbytečné náklady a dotčené osoby byly v řízení co možná nejméně zatěžovány. Současně je uplatňován princip absorpce, podle kterého jsou sbíhající se správní delikty téhož subjektu postihovány pouze jediným trestem stanoveným pro nejtěžší s těchto správních deliktů. Je však současně nesporné, že v případě správního trestání je primárním cílem činnosti správního orgánu zajištění ochrany veřejného zájmu a zajištění individuální a generální prevence porušování pravidel stanovených správním právem, přičemž nelze akceptovat takový postup správního orgánu, v důsledku kterého by docházelo ke zmaření uvedeného cíle, a tedy účelu samotného správního řízení. Striktní aplikace ust. § 298 odst. 3 celního zákona může vést k tomu, že v důsledku aplikace prekluzivní lhůty bude v případě neomezitelného řetězení případů v již

vedeném společném řízení docházet k zániku trestnosti případů nejstarších, případně k postihu pouze za správní delikt méně závažný. V takových případech, jakým je případ stěžovatelky, je nutné použít pravidla stanovená pro společné řízení v ust. § 140 správního řádu. Ačkoli se jedná o normu generální ve vztahu k celnímu zákonu, považuje celní ředitelství v případě kolize právní úpravy společného řízení v jeho obligatorní podobě podle celního zákona a právní úpravy stavící na fakultativnosti podle správního řádu za relevantní zohlednit v rámci derogace aspekt časový, a tedy s ohledem na rozsah sice generální, avšak pozdější právní normy aplikovat společné řízení v podobě předvídané správním řádem, přičemž s ohledem na výše uvedenou absenci pravidel vedení společného řízení v celním zákoně způsobem, který správní řád předvídá. Z uvedených důvodů celní ředitelství navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu správního spisu bylo dne 18. 9. 2008 celním úřadem Hamburg – Waltershof propuštěno první zboží do režimu vnějšího tranzitu Společenství, a to na základě tranzitního celního prohlášení, které ukládalo stěžovatelce jako hlavnímu povinnému povinnost dopravit deklarované zboží celnímu úřadu určení do 25. 9. 2008 v nezměněném stavu a s neporušenou celní závěrou č. B5. Dne 26. 9. 2008 bylo při fyzické kontrole prováděné v souvislosti s návrhem na ukončení režimu tranzitu zjištěno, že místo celní závěry č. B5 je na kontejneru umístěna celní závěra č. B47, u které je neodborně slepeno celní lanko. Tranzitní doklady nebyly opatřeny záznamem o poškození či změně celní závěry během tranzitní operace. Kromě toho kontejner místo 1 406 kartonů obuvi deklarovaných na tranzitním celním prohlášení obsahoval pouze 108 kartonů obuvi a vedle toho 1 294 kartonů nekolkovaných cigaret značky Marlboro. Dalšího řízení se účastnili pracovníci celní správy v postavení policejního orgánu. S dopravcem zboží V. Š. byly dne 26. 9. 2008 sepsány dva protokoly o podaném vysvětlení podle ust. § 30 celního zákona. V prvním se V. Š. vyjadřoval k důvodům, proč nepředložil zboží včas a v nezměněném stavu celnímu úřadu v Sokolově, jak bylo uloženo tranzitním celním prohlášením. K tomu sdělil, že v Sokolově mu byly doklady vráceny s tím, že kontejner tam není hlášen, ať si ho vyclí, kde chce. K důvodům předložení celnímu úřadu v Mělníce vypověděl, že k tomu nemůže nic říci. Na otázku, zda k tomu má nějaké závažné, respektive zákonné či osobní důvody, odpověděl, že ano, ale nesdělí je. Podle druhého protokolu uvedl, že porušení celní závěry způsobil utržením a slepením. Na otázku, proč tak učinil, zda tak učinil sám nebo na něčí pokyn, odpověděl, že tak učinil sám a dále se nebude vyjadřovat. Dne 7. 4. 2008 bylo celním úřadem Hamburg – Waltershof propuštěno druhé zboží do režimu vnějšího tranzitu Společenství, a to na základě tranzitního celního prohlášení, které ukládalo stěžovatelce jako hlavnímu povinnému povinnost dopravit deklarované zboží celnímu úřadu určení do 14. 4. 2008 v nezměněném stavu a s neporušenou celní závěrou č. B89. Dne 8. 4. 2008 provedlo Celního ředitelství Brno kontrolu kontejneru, u kterého byla odstraněna celní závěra a zboží vykládáno do skladu v obci Újezd u Brna. Vedle několika krabic s plastovými příbory, které byly uvedeny na tranzitním celním prohlášení, se jednalo o velké množství nekolkovaných cigaret značky Marlboro. Tranzitní doklady nebyly opatřeny záznamem o poškození či změně celní závěry během tranzitní

operace. Celní závěra se ustřižená nacházela na zemi u kontejneru. Bylo provedeno ohledání místa a vyhotovena fotografická dokumentace. Dopravce zboží J. V. byl vyslechnut podle ust. § 76 zákona č. l41/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“) a do protokolu uvedl, že přepravu zajišťoval podle instrukcí svého známého, kterého zná rok a pamatuje si pouze jeho křestní jméno. V řízení vozidla se střídal ještě s dalším řidičem. V Hamburku naložili plný kontejner a jeli podle instrukcí do Brna a poté k vykládce, kterou neprováděli. Pouze se podívali na otevření kontejneru a dále čekali v autě. Podle správního spisu stěžovatelka zboží deklarovala k propuštění do tranzitního režimu podle celních dokladů, které podle svého tvrzení pouze vyplnila a elektronicky odeslala celním orgánům. Ve vyjádření ze dne 7. 11. 2008 uvedla, že přijala objednávku od firmy PELMI, s.r.o. na vyřízení tranzitního celního prohlášení k prvnímu zboží. S touto firmou uzavřela mandátní smlouvu. K objednávce byla předložena i faktura a dokument s vymezením zboží (pantofle s podešví a svrškem z plastu). Podle dopisu ze dne 7. 11. 2008, který zaslala stěžovatelce firma PELMI, s.r.o., byl V. Š. vůči této firmě příkazcem k uvolnění kontejneru s prvním zbožím. V. Š. v žádosti o likvidaci obuvi z kontejneru na vlastní náklady uvedl, že se mu nepodařilo kontaktovat příjemce zboží z kontejneru N. V. B. Přitom podle faktury a tranzitního celního prohlášení byla příjemcem prvního zboží firma FTP LOGISTICS, s.r.o. Objednávku k vyřízení tranzitního celního prohlášení k druhému zboží přijala stěžovatelka od firmy KASIT, s.r.o., jejímž zaměstnancem byl J. V., příjemcem zboží byla firma EMBAREN, s.r.o.

Podle čl. 72 celního kodexu je-li k zajištění dodržování podmínek celního režimu, do kterého je zboží navrženo v celním prohlášení, nutné jeho ztotožnění, přijmou za tímto účelem celní orgány nezbytná opatření. Znaky totožnosti na zboží nebo dopravních prostředcích mohou být odstraněny nebo zničeny pouze celními orgány nebo s jejich povolením, není-li v důsledku nepředvídatelných okolností nebo vyšší moci jejich odstranění nebo zničení nezbytné k zajištění ochrany zboží nebo dopravních prostředků.

Podle čl. 92 celního kodexu je režim vnějšího tranzitu ukončen předložením zboží s příslušnými doklady celnímu úřadu určení v souladu s podmínkami stanovenými pro tento režim.

Podle čl. 96 celního kodexu je hlavním povinným držitel režimu vnějšího tranzitu Společenství. Je povinen předložit zboží ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu a dodržet přitom opatření přijatá celními orgány ke ztotožnění zboží; a dodržovat předpisy vztahující se na tranzitní režim Společenství. Aniž jsou dotčeny povinnosti hlavního povinného, je dopravce nebo příjemce zboží, který zboží přijal a je si vědom, že se toto zboží nachází v tranzitním režimu Společenství, rovněž povinen předložit zboží ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu a dodržet přitom opatření přijatá celními orgány ke ztotožnění zboží.

Podle ust. § 298 celního zákona se celního deliktu dopustí právnická osoba, která porušila nebo ohrozila zájem společnosti způsobem uvedeným v § 293, přičemž za právnickou osobu se považuje i fyzická osoba - podnikatel. Jestliže se právnická osoba dopustila více celních deliktů, které je příslušný projednávat týž celní úřad, projednávají se tyto delikty ve společném řízení.

Podle § 293 odst. 1 písm. e) bod 1. celního zákona celní předpisy poruší ten, kdo nedodrží podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením. Podle článku 84 celního kodexu je režimem s podmíněným osvobozením od cla režim vnějšího tranzitu, uskladňování v celním skladu, aktivního zušlechťovacího styku v podmíněném systému, přepracování pod celním dohledem a dočasného použití.

Podle § 293 odst. 1 písm. i) celního zákona celní předpisy poruší ten, kdo poruší celní závěry. Podle § 293 odst. 2 téhož zákona se celní závěrou rozumí zajištění totožnosti zboží nebo zajištění zboží v dopravních prostředcích, kontejnerech, obalech a v místnostech plombou, pečetí, známkou nebo jinými prostředky tak, aby z nich nebylo možno zboží vyjmout nebo do nich vložit, aniž zůstanou viditelné stopy lomu zajištěného prostoru nebo poškození celní závěry.

Podle § 299 odst. 4 celního zákona se za více celních deliktů téže právnické osoby projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na celní delikt nejpřísněji postižitelný.

Nejprve se nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda musel celní úřad projednat všechny celní delikty stěžovatelky ve společném řízení. Po vydání napadeného rozhodnutí totiž podle tvrzení stěžovatelky celní úřad zahájil další řízení o celních deliktech, v němž vydal dne 19. 10. 2009 pod č. j. 5043-7/2009-166400-021 rozhodnutí, kterým byla stěžovatelce uložena pokuta ve výši 65.000 Kč. Krajský soud si nevyžádal od celního úřadu spis k tomuto řízení, jak navrhovala stěžovatelka. Usoudil totiž, že takový postup by byl nadbytečný s ohledem na skutečnost, že z ust. § 298 odst. 3 celního zákona nevyplývá, že v jednom společném řízení musí být projednány všechny celní delikty téže právnické osoby, což by ani nebylo možné s ohledem na ust. § 301 celního zákona, podle kterého lze právnické osobě uložit pokutu podle § 299 celního zákona jen do jednoho roku ode dne, kdy se celní úřad příslušný k projednání celního deliktu dozvěděl o tom, že tato osoba porušila nebo nesplnila povinnost uloženou celními předpisy, nejpozději však do šesti let ode dne, kdy k tomuto porušení nebo nesplnění povinnosti došlo.

Institut společného řízení upravený v ust. § 298 odst. 3 celního zákona byl zaveden zákonem č. 1/2002 Sb., kterým se mění celní zákon. Podle důvodové zprávy k tomuto zákonu se upravuje společné řízení v případě více celních deliktů, kterých se dopustí tatáž právnická osoba, a způsob ukládání trestu. Smyslem této úpravy je umožnit celnímu úřadu vypořádat více celních deliktů jedné právnické osoby v jednom řízení a zároveň ji postihnout podle zásady absorpce jediným trestem podle sazby, která je stanovena za celní delikt nejpřísněji postižitelný.

Podle ust. § 320 odst. 1 celního zákona, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon nebo přímo použitelný předpis Evropských společenství jinak, platí pro řízení před celními orgány obecné předpisy o správním řízení, jde-li o řízení ve věcech celních a jiných správních deliktů.

Obecným předpisem o správním řízení je správní řád, který v § ust. 140 upravuje společné řízení. Tato obecná úprava vychází zejména ze zásady uvedené v ust. § 8 odst. 1 správního řádu, podle které správní orgány dbají vzájemného souladu všech postupů, které

probíhají současně a souvisejí s týmiž právy nebo povinnostmi dotčené osoby. Tato právní úprava umožňuje spojit různá řízení, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu věcně jinak souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků. Řízení jsou tedy zahajována samostatně a jsou-li pro to splněny podmínky, rozhodne správní orgán o jejich spojení. Oproti tomu podle zvláštní úpravy v ust. § 298 odst. 3 celního zákona jsou celní delikty projednávány ve spojeném řízení. O spojení řízení tak není třeba rozhodovat. Tyto odlišné úpravy nejsou ve vzájemném rozporu, jak se domnívá celní ředitelství. Platí totiž, že se přednostně uplatní zvláštní úprava a v otázkách v ní neupravených je pak nutné ve společném řízení aplikovat další pravidla podle ust. § 140 správního řádu.

Spornou otázkou v dané věci je, zda musí celní úřad projednat ve spojeném řízení všechny celní delikty jedné právnické osoby, nebo za určitých podmínek může vést řízení oddělená. V této souvislosti nelze pominout, že obdobnou úpravu obsahují ust. § 12 a § 57 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o přestupcích“), na který ostatně odkazuje poznámka pod čarou k ust. § 320 odst. 1 písm. b) celního zákona. Je proto možné vyjít ze závěrů, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 6. 2009, č. j. 1 As 28/2009 – 62, publ. pod č. 2248/2011 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz, v němž bylo vysloveno, že není vadou řízení, jestliže správní orgán nevedl v rozporu s ust. § 57 zákona o přestupcích společné řízení o více přestupcích téhož pachatele, je-li z odůvodnění rozhodnutí zřejmé, že ve věci byla aplikována zásada absorpční, zakotvená v ust. § 12 odst. 2 citovaného zákona pro ukládání trestu za souběh přestupků. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dovodil, že při trestání za spáchané správní delikty se přiměřeně uplatní i principy ovládající souběh trestných činů. Nutnost aplikovat tento trestněprávní institut vyplývá z obecné potřeby použít ve prospěch obviněného analogii z trestního práva ve správním trestání všude tam, kde vzhledem k neexistenci jednotného kodexu správního trestání v českém právním řádu nejsou výslovně upraveny některé základní zásady a instituty, jež by měly být zohledněny v případě jakéhokoliv veřejnoprávního deliktu (viz zejména body 25 až 32 odůvodnění).

Správní spis neobsahuje dostatek podkladů pro posouzení, zda byl celní úřad povinen vést společné řízení o celních deliktech, o kterých rozhodl napadeným rozhodnutím a rozhodnutím ze dne 19. 10. 2009. Nicméně případné nezohlednění zásady absorpce je třeba posuzovat teprve ve vztahu k později vydanému rozhodnutí celního úřadu. Stížní námitka stěžovatelky je proto v tomto směru nedůvodná.

Další stížní námitka stěžovatelky směřuje proti využití výpovědí řidičů v řízení o celních deliktech. Ze správního spisu je patrné, že protokol o podání vysvětlení podle ust. § 30 celního zákona i protokol o výslechu podle § 76 trestního řádu byly pořízeny v souvislosti s jinými skutečnostmi než s projednáváním předmětného celního deliktu. J. V. byl podezřelým ze spáchání trestného činu krácení daně, poplatku a podobné povinné platby, V. Š. podával vysvětlení k porušení celní závěry. Teprve po provedeném výslechu, resp. podání vysvětlení však celní úřad však učinil první úkon ve správním řízení ve věci celních deliktů stěžovatelky. Protokoly o těchto úkonech proto nelze v dané věci použít jako důkazní prostředek. Podání vysvětlení podle ust. § 30 celního zákona není v možnostech využití nadřazené obecné úpravy v ust. § 137 správního řádu, jak dovozuje celní ředitelství. Úprava v celním zákoně se s obecnou úpravou ve správním řádu částečně

překrývá, proto platí zásada subsidiarity. Byť lze souhlasit s celním ředitelstvím, že v obou případech byli řidiči poučeni o svých právech a povinnostech a současně protokoly podepsali. Protokol o výslechu a protokol o vysvětlení byly vyhotoveny před zahájením řízení o celním deliktu, slouží tak celnímu úřadu ke zvážení návrhu, zda je třeba takové řízení zahájit a zda má být v jeho průběhu osoba, která podala vysvětlení, vyslechnuta jako svědek. Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010 – 73, publ. pod č. 2208/2011 Sb. NSS, www.nssoud.cz: dovodil nemožnost využití vysvětlení podle zákona o přestupcích v řízení o přestupku: „*Vysvětlení je nerozlučně spjato s fází před zahájením přestupkového řízení, která se vyznačuje značnou neformálností a jejímž cílem je opatřit co nejvíce relevantních informací, po zahájení řízení se k němu uchýlit nelze. Totéž platí i pro podání vysvětlení dle správního řádu, což plyne ze systematického zařazení tohoto institutu (část třetí, hlava třetí je označena jako "zvláštní ustanovení o postupu před zahájení řízení"). Přípustností použití záznamu o podaném vysvětlení v přestupkovém řízení se však přestupkový zákon nezabývá. Přestupkový zákon neobsahuje zvláštní normy týkající se důkazních prostředků a dokazování, a proto je třeba subsidiárně aplikovat správní řád, který v § 137 odst. 4 stanoví, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek. Nejvyšší správní soud je tedy opačného názoru než krajský soud, neboť se domnívá, že § 137 odst. 4 správního řádu je třeba aplikovat i v řízení o přestupku (shodně Vedral, J. Správní řád. Komentář. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 757).*“

Odpovědnost za shromaždování důkazů pro vydání rozhodnutí má správní orgán, přičemž uplatnění vyšetřovací zásady nevylučuje, naopak v případě správního trestání přímo vyžaduje, aby byla uplatněna i zásada, podle níž má účastník řízení zejména právo nahlížet do spisu, možnost vyjádřit se k předmětu řízení, k podkladům pro rozhodnutí. Použil-li celní orgán jako důkazy svědecké výpovědi osob, aniž by byla stěžovatelce dána možnost klást svědkům otázky a vyjádřit se k tvrzeným skutečnostem, nelze k takovým důkazům ve správním řízení přihlédnout. Za odstranění této vady nelze považovat poučení stěžovatelky, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřila k jeho podkladům a ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhla doplnění.

Výše uvedená vada mohla mít za následek nezákonnost správního rozhodnutí. Proto Nejvyšší správní soud posuzoval, zda tomu tak bylo, tj. zda na základě ostatních shromážděných podkladů nebylo možné považovat skutkový stav za náležitě zjištěný, a dospěl k závěru, že skutkový stav, z něhož celní orgány vycházely, byl dostatečně zjištěn.

Výslech řidičů jako svědků mohl být podstatný pro zjištění skutkového stavu. Nicméně je nesporné, že první i druhé zboží bylo řidiči dopravováno v režimu vnějšího tranzitu a že v obou případech byla stěžovatelka deklarantem, tedy držitelem režimu vnějšího tranzitu Společenství, který je hlavním povinným ve smyslu čl. 96 celního kodexu. Povinnosti, které má podle tohoto článku hlavní povinný, nejsou podmíněny přímou manipulací se zbožím. V tomto směru proto není rozhodné, zda stěžovatelka přišla do styku se zbožím, s kontejnerem či s celní závěrou. Při své podnikatelské činnosti, která spočívala ve vyřizování tranzitních celních prohlášení, stěžovatelka přijala povinnost zboží a nezbytné doklady dodat ve stanovené lhůtě a v nezměněném stavu úřadu určení. Z toho vyplývá i určitý přehled o tom, co se s přepravovaným zbožím děje, ať již přímým kontaktem nebo zprostředkovaně, není-li hlavní povinný zároveň dopravcem.

Stěžovatelka v kasační stížnosti ve vztahu k porušení celních závěr uvedla, že pokud řidiči porušili celní závěry z nedovoleného důvodu, pak šlo o nezákonné jednání, které nemohla předpokládat ani ovlivnit. S ohledem na výše citované závěry se však nejedná o případ, kdy by bylo možné použít liberační ust. § 299 odst. 5 písm. b) celního zákona, neboť dopravce, na jehož příkaz řidiči zboží převáželi, byl pouze v pozici obchodního partnera na základě soukromoprávního ujednání, aniž by stěžovatelka pozbyla veřejnoprávní povinnosti na zboží dohlížet. Pokud stěžovatelka tvrdila, že k porušení celních závěr došlo v důsledku vyšší moci nebo nehody, jedná se opět pouze o tvrzení v obecné rovině. Stěžovatelka neuvádí, co konkrétního se stalo, natož aby existenci této skutečnosti v souladu s podmínkami pro užití liberačního ustanovení celním orgánům prokázala. Krajský soud pak ohledně nepoužití liberační klauzule konstatoval nejen, že se celní orgány touto problematikou zabývaly, ale především že stěžovatelka během řízení o celním deliktu neprokázala svá tvrzení, že k porušení celních předpisů došlo v důsledku vyšší moci, nehody nebo jiných okolností, které nemohla ovlivnit. Toto odůvodnění je přezkoumatelné a s ohledem na výše uvedené i správné.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu je provedené dokazování i bez výslechu řidičů dostačující ke zjištění skutkového stavu. V průběhu správního řízení ani v řízení před krajským soudem se neobjevil jediný důkaz či tvrzení, které by mohly vést k závěru, že celní závěry byly porušeny z důvodu nezbytného k zajištění ochrany zboží nebo dopravních prostředků v důsledku nepředvídatelných okolností nebo vyšší moci. Stěžovatelka sice tvrdila, že došlo k porušení celních závěr z dovolených důvodů, ale neuvedla, jaké nepředvídatelné okolnosti nebo vyšší moc nastaly, zda a jak bylo v jejich důsledku třeba chránit zboží nebo dopravní prostředky. Neuvedla tedy žádné konkrétní skutečnosti, které by měly být výslechem řidičů prokázány. Navrhovaný důkaz proto nesměřuje k prokázání konkrétního tvrzení stěžovatelky. Nelze pominout ani skutkové okolnosti, kdy byly v kontejnerech přepravovány nekolkované cigarety místo deklarovaného zboží. Porušení celních závěr pak spočívalo v neodborné záměně za jinou celní závěru, respektive v odstranění celní závěry na místě vykládky. Pokud z tranzitních dokladů ani z obsáhlé fotodokumentace nic nenasvědčuje porušení celních závěr dovoleným způsobem, pak je nutné dospět k závěru, že k porušení celních závěr došlo způsobem nedovoleným, a to v souvislosti s povahou převáženého zboží.

Osoba, která přepravuje zboží, zajišťuje plnění povinností hlavního povinného pouze dílčím způsobem na základě soukromoprávních smluvních ujednání. Tímto způsobem nedochází k přenosu veřejnoprávní odpovědnosti hlavního povinného za to, že bude zboží předloženo ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu a budou přitom dodržena opatření přijatá celními orgány ke ztotožnění zboží (obdobně k odpovědnosti za správné vyplnění jednotné celní deklarace viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2004, č. j. 3 As 3/2003 – 38, www.nssoud.cz, případně k nedůvodné námitce postačujícího postupu s maximální opatrností při předávání zboží řidiči viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006 č. j. 5 Afs 105/2005 – 67, www.nssoud.cz). Takto stanovená objektivní odpovědnost hlavního povinného vychází z premisy, že přítomnost zboží, které není zbožím Evropské unie, na unijním celním území představuje sama o sobě nebezpečí, že se toto zboží nakonec zapojí do hospodářského oběhu v členských státech, aniž je procleno (viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 4. 2009, Elshani, C-459/07, Sb. rozh. s. I-2759, bod 32). Hlavní

povinný je tak kromě povinností podle čl. 96 celního kodexu dlužníkem celního dluhu vyplývajícího z nedodržení ustanovení režimu vnějšího tranzitu Společenství. Cílem takto stanovené odpovědnosti hlavního povinného je zajistit řádné a jednotné používání předpisů tohoto režimu a řádné provedení tranzitu za účelem ochrany finančních zájmů Evropské unie a jejích členských států (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 3. 4. 2008, Militzer & Münch, C-230/06, Sb. rozh. s. I-1895, bod 48).

Ohledně otázky, zda má být jednání stěžovatelky podřazeno pod skutkovou podstatu podle ust. § 293 odst. 1 písm. e) bod 1. celního zákona (nedodržení podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením) nebo pod skutkovou podstatu podle ust. § 293 odst. 1 písm. i) celního zákona (porušení celní závěry) je nesporné, že stěžovatelka neporušila celní závěry. Proto se stěžovatelka nemohla dopustit celního deliktu porušení celní závěry. Jako hlavní povinný však odpovídala za to, že zboží bude dopraveno s neporušenou celní závěrou a že tedy nebudou porušeny podmínky stanovené pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením. Celní úřad proto nepochybil, když kvalifikoval jednání stěžovatelky jako celní delikt podle ust. § 293 odst. 1 písm. e) bod 1. celního zákona, protože bylo prokázáno, že došlo k porušení celních závěr, což bylo příčinou nedodržení podmínek stanovených pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek není nepřezkoumatelný z důvodu, že se krajský soud nezabýval vztahem výše uvedených skutkových podstat, neboť dostatečně srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil, jakým způsobem stěžovatelka naplnila skutkovou podstatu celního deliktu podle ust. § 293 odst. 1 písm. e) bod 1. celního zákona. Výše uvedené skutkové podstaty totiž nejsou ve vzájemném vztahu obecnosti a speciality. Z toho důvodu nemůže obstát ani námitka, že mělo být jednání stěžovatelky z důvodu nízké společenské nebezpečnosti podřazeno pod skutkovou podstatu celního deliktu porušení celní závěry s nižší ukládanou sankcí. K tomu lze dodat, že společenská nebezpečnost nemůže být zásadně sama o sobě důvodem pro změnu kvalifikace celního deliktu. K něčemu takovému by musel být podklad v ustanoveních příslušného zákona. Odpovědnost právnických a fyzických osob - podnikatelů za celní delikt je koncipována jako odpovědnost objektivní. Zájem společnosti je zásadně určen skutkovými podstatami vyjmenovanými v ust. § 293 celního zákona (jejich smyslem a účelem, společenskými hodnotami, jež jsou jimi chráněny aj.) a z hlediska naplnění těchto skutkových podstat celní orgán neposuzuje, zda skutková zjištění nasvědčují porušení nebo ohrožení nějakého společenského zájmu, nýbrž pouze zkoumá, zda se právnická osoba nebo fyzická osoba-podnikatel dopustila některého z jednání, které je uvedeno v ust. § 293 celního zákona. Závažnost jednání umožňuje dostatečně zohlednit široké rozmezí výše ukládaných sankcí.

Odpovědnost hlavního povinného je omezena liberačními důvody upravenými v ust. § 299 odst. 5 písm. b) celního zákona. Pro aplikaci liberačních ustanovení musí být současně splněny tři podmínky, tj. že dotčená osoba nemohla okolnosti ovlivnit, tuto skutečnost celním orgánům prokázala a okolnosti bylo možno podřadit pod pojem „jiné okolnosti“ ve smyslu citovaného ustanovení. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na svůj rozsudek ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 Afs 14/2011 – 62, www.nssoud.cz, v němž dospěl k závěru, že *„pochybení na straně administrativy ve státu vývozce, resp. na*

straně obchodního partnera stěžovatele, nelze považovat za „jiné okolnosti" ve smyslu tohoto ustanovení, které by byly natolik vážné a výjimečné. Z výkladu spojení „dotčená osoba nemohla ovlivnit" lze dovodit, že se musí jednat o objektivní skutečnosti na lidské vůli nezávislé, za něž nelze považovat ani jednání obchodního partnera, ani jednání administrativních orgánů. Účelem tohoto ustanovení je zabránit uplatnění sankce v případech natolik vymykajících se lidské vůli, že by uložení sankce odporovalo jejímu smyslu. Připuštěním výkladu stěžovatele by mohlo být toto liberační ustanovení aplikováno ve velkém množstvím případů a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla povinnosti uložení sankce za celní delikt. Jak již uvedl kasační soud výše (bod 13), pochybení na straně administrativních orgánů země dovozu či na straně dodavatele nelze považovat za výjimečnou situaci, která by ospravedlňovala upuštění od jakékoli sankce."

Co se týče namítané nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nevypořádání se s výší uložené sankce, krajský soud se s touto námitkou vypořádal se závěrem, že stěžovatelce byla uložena pokuta při dolní hranici zákonné sazby, výše pokuty byla podrobně odůvodněna v rozhodnutí celního úřadu a celní ředitelství se s tímto odůvodněním plně ztotožnilo, takže nebylo zjištěno porušení zákona. Podle konstantní judikatury Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94 a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, oba dostupné na http://nalus.usoud.cz) je jedním z principů představujícím součást práva na řádný proces, jakož i právního státu, povinnost soudů své rozsudky odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ust. § 54 odst. 2 s. ř. s. Rozsudek je podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nepřezkoumatelný, pokud z jeho odůvodnění *„není vůbec zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu soud nepřistoupil, resp. nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele obsaženou v žalobě a proč soud subsumoval popsaný skutkový stav pod zvolené právní normy"* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, www.nssoud.cz). Nepřezkoumatenost je také dána, *„opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek"* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz), a rovněž tehdy, *„není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (...). Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá"*, jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, www.nssoud.cz). V daném případě nelze dospět k závěru, že by krajský soud předmětnou námitku ve svém rozsudku zcela pominul. Potvrdil závěr celního ředitelství a výslovně i úvahy obsažené v rozhodnutích celních orgánů obou stupňů ohledně výše uložené pokuty. S touto námitkou se sice nevypořádal vyčerpávajícím způsobem, protože rozsudek mohl být v tomto směru odůvodněn podrobněji, ale toto pochybení nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost. Je totiž zřejmé, že předmětný žalobní bod krajský soud neshledal důvodným, přičemž je také zřejmé, proč k tomuto závěru dospěl. Uvedený dílčí nedostatek však nemůže způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku (viz vedle výše zmíněné judikatury např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, www.nssoud.cz, nebo nález Ústavního soudu ze dne 21. 12. 2004, sp. zn. II. ÚS 67/04).

Ohledně výše uložené pokuty platí, že úkolem soudu je přezkum napadených rozhodnutí co do zákonnosti ve smyslu ust. § 78 odst. 1 s. ř. s., ale v případě, kdy správní orgán při udělení pokuty nevybočil ze zákonných mezí a své rozhodnutí řádně odůvodnil, může výši pokuty moderovat. V rozsudku ze dne 30. 6. 2008, č. j. 4 As 37/2007 – 119, www.nssoud.cz, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že *„hlavním kritériem při určování přiměřené výše pokuty není primárně skutková podstata deliktu, nýbrž intenzita skutkových okolností, s jakou došlo k porušení právem chráněných hodnot a zájmů v konkrétním případě.“* K tomu v rozsudku ze dne 30. 9. 2010, č. j. 7 As 71/2010 - 97, publ. pod č. 2209/2011 Sb. NSS, www.nssoud.cz, konstatoval, že *„mezi hlediska individualizace trestu v dané věci patří zejména závažnost správního deliktu, význam chráněného zájmu, který byl správním deliktem dotčen, způsob spáchání správního deliktu, jeho následky a okolnosti, za nichž byl spáchán.“*

Ust. § 299 celního zákona nestanoví kritéria, která by měla být zohledněna při ukládání sankce za celní delikt podle celního zákona. Protože podstatou celních deliktů je porušení nebo ohrožení zájmu společnosti některým ze způsobů upravených v ust. § 293 celního zákona, musí být ve výši uložené sankce zohledněna míra tohoto porušení nebo ohrožení. V předmětné věci odůvodnil celní úřad výši uložené pokuty povahou porušeného zájmu, když přihlédl k tomu, že stěžovatelka byla v průběhu posledních tří let opakovaně pravomocně sankcionována za porušení celních předpisů v souvislosti s nedodržením podmínek společného tranzitního režimu. Zdůraznil také represivní povahu trestu, který by se měl promítnout v majetkové sféře delikventa. Celní ředitelství se s tímto odůvodněním plně ztotožnilo. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že celní úřad odůvodnil výši pokuty do značné míry obecně, ale v souladu s celním zákonem i výše nastíněnými zásadami správního trestání. Nelze akceptovat tvrzení stěžovatelky, že nedodržení podmínek stanovených pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením bylo bez jakéhokoliv dalšího vlivu, když jeho negativní dopad na provádění celního dohledu je zjevný. Porušení celních závěr přinejmenším ztížilo zjišťování původu převáženého zboží (nekolkovaných cigaret) a v případě druhého zboží dokonce umožnilo vykládku zboží. Výše uložené sankce nevykazuje znaky zjevného vybočení z přiměřenosti sankce, proto ani tuto stížní námitku stěžovatelky nelze shledat důvodnou.

Nejvyšší správní soud ze všech důvodů výše uvedených neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a celnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu